

Joan Adell Álvarez

ALBA

L'ECIÈCTICA

bromera

PREMI DE NARRATIVA ANTONI BRU CIUTAT D'ELX

Des del replà de l'escala, a punt d'obrir la porta del pis, l'Ignasi Clapés va sentir els plors de la Berta i els crits de l'Alba. Res de nou. Sense ser-hi, podia imaginar-se perfectament l'escena: la nena asseguda a taula, escampant a manotades el menjar que la mare, plorant de ràbia i d'impotència, li acabava de servir, un quadre que amb lleugeres variants es repetia tots els àpats. Ell entomava aquestes trifulgues amb aparent serenitat, sense crits, però amb no menys preocupació que la seva dona. Potser, pensava, aquest posat falsament impertèrrit aconseguia moderar la rebel·lia de l'Alba, ja fos per por o per una errònia interpretació de complicitat. A l'Ignasi no se li escapava que entre mare i filla, ja abans dels primers senyals d'alarma, s'havia anat covant una mena d'intolerància mútua que, darrerament, convertia la convivència en un infern. Sabia que, si ara entrés al pis, el mer soroll del pany de la porta apaivagaria l'altercat que li arribava des del menjador. Però no va gosar. Com a metge, era conscient del complex trastorn de la seva filla i de la cura amb què calia relacionar-se amb aquests malalts. I aquell no era el dia més indicat per intentar cap mena d'acostament. Només feia una hora que a l'hospital li havien lliurat els resultats d'una analítica, una prova rutinària de les que es feien periòdicament a tot el personal del centre. Havia rellegit tres cops aquells papers. Podria ser un error, però no. Eren ganes d'evadir-se de la realitat; no hi havia cap mena de dubte: era portador del virus de l'hepatitis C.

Després de la conversa amb en Pepe Samaranch, el seu company internista, necessitava unes hores de reflexió sense

interferències. No havia tingut temps de pair-ho. I no gosava entrar. Amb els crits i els plors de mare i filla seguint-lo escales avall, no va poder evitar una humiliant sensació de fugida, però no es va aturar fins a trepitjar la vorera del carrer. De pressa per no penedir-se'n, va agafar el mòbil i va marcar el número de la seva dona.

–Berta, no m'esperis a dinar. Ha sorgit una feina que no puc deixar. Com va tot?

–No gaire bé. Després et truco.

No tenia gens de gana. Abans de tornar a l'hospital prendria un cafè al bar de sota casa. Totes les terrasses eren buides. La calor xafogosa de juliol feia que la gent cerqués el consol de l'aire condicionat a l'interior dels locals. Mentre esperava que el cafè se li refredés, pensava en la conversa del matí amb en Samaranch (entre el doctor Samaranch i ell es feia realitat aquella dita sarcàstica «tot i ser col·legues, som amics»). «Comprendc la teva preocupació i el teu empenyament –li deia el seu amic–. D'acord, una hepatitis C no és cap regal, però tampoc t'ha d'amargar la vida. Sí, ja sabem que els temuts fantasmes d'aquesta malaltia són la cirrosi i el càncer hepàtic. No hi pensis, són complicacions improbables i a molt llarg termini. Tens quaranta-nou anys, el teu estat general és bo, no beus, no et drogues, segons tu, no cardes fora de casa... Creu-me, Ignasi, oblida't del maleït virus i, sobretot, no caiguis en la temptació de tractar-te. Mentre no ho millorin, tu ho saps molt bé, el tractament actual és llarg, insegur i amb uns efectes secundaris difícils de tolerar.»

En sortir del bar i passar de nou per davant del seu portal, per un moment va estar temptat de tornar a pujar al pis, però va seguir caminant. Des del seu domicili fins a l'hospital tenia tres parades de metro. Si no fes tanta calor hi aniria caminant, però va decidir fer el trajecte gaudint de l'aire condicionat del tren. Va poder seure de seguida. Aquest –pensava– és un dels

avantatges de no fer vacances en ple estiu; en aquest cas, el gregarisme de la gent va a favor meu. L'Ignasi s'esforçava a embotir-se el cervell de vaguetats, a fi de foragitar els problemes que en aquell moment l'angoixaven. Un nou intent de fugida, una nova baixada d'escapes. Però ara, assegut a aquell vagó de metro, a banda i banda el paisatge inexistent de les finestres, no podia fugir. I tornava, recurrent, la conversa amb en Pepe Samaranch. El que més l'emprenyava era que el seu problema personal havia desplaçat a un segon terme allò que, fins aquell matí, havia estat la preocupació primordial del seu dia a dia: el trastorn alimentari de l'Alba. Un clau en treu un altre, és clar. Però, fins a quin punt tenia dret a negligir la seva responsabilitat de pare? No ho faria amb cap dels pacients que esperaven tanda a la porta del seu despatx; cap ni un dels seus malalts no seria víctima dels problemes que angoixaven el doctor Clapés. I l'Alba? L'Alba menys que ningú, naturalment.

Feia temps, més d'un any, que el matrimoni Clapés observava amb preocupació la falta de gana de la seva filla. Havia perdut molt de pes i només sortia de casa per anar a l'institut o al conservatori. Amb prou feines es relacionava amb ningú, tret de la seva amiga Laura Jané, amb qui compartia l'afició per la música, un pèl obsessiva, no gens comuna en nenes de la seva edat.

—N'hem parlat sovint i ja sé que tu ho descartes, però vols dir que no estem badant?

—Sempre et dic el mateix, ho he consultat amb companys de l'hospital i tots coincideixen: mentre tingui la regla no ens hem d'inquietar, amb el benentès que a aquesta edat són freqüents els retards i els canvis de ritme.

L'Ignasi no era sincer. Ell estava tant o més preocupat que la Berta per l'evolució d'aquell quadre, però es resistia a angoixar la dona innecessàriament. Era evident que l'Alba, dia a dia,

perdia pes. Estava com un clau i s'entestava a no menjar res que, segons uns esquemes molt personals, pogués engrèixar-la. Distorsió de la pròpia imatge, deien els experts. Probablement tot això només era la part visible d'un procés molt més profund, que a ell se li escapava. Per no empitjorar les coses, calia l'opinió d'un expert. Al servei de psiquiatria del seu hospital hi tenia bons amics, però sabia que, per donar-li cap consell, li demanarien que els portés la nena. I aquest era el seu problema; per por de la reacció de la filla, va anar ajornant aquell pas, i quan, vencent per fi estúpids escrúpols, va decidir posar fil a l'agulla, li va caure al damunt, com una bomba, aquella analítica i li va fer bocins tots els esquemes.

—No cal que m'ho recordis, Pepe, sé que els resultats del tractament són molt pobres i m'he empollat els possibles efectes secundaris, però vull provar-ho.

—D'acord, però no és el mateix llegir els trastorns en una monografia o patir-los en la pròpia carn. T'has parat a pensar què representa punxar-se tres cops per setmana i prendre dos comprimits al dia durant sis mesos, i patir l'agreujament progressiu del malestar i, el més penós, sense cap garantia d'èxit?

—Sí, m'ho he plantejat, però també penso, i espero que m'entenguis, que si el tractament fracassa sabré assumir-ho. Per contra, no tractar-me i quedar-me amb el dubte de quin hauria estat el resultat, això, amic meu, em seria molt difícil de suportar.

L'Ignasi va sortir del despatx del seu company amb la documentació necessària per començar el tractament.

El senyal d'alarma decisiu li va arribar a la Berta el mateix dia que l'Alba complia disset anys. Per una banda, seguint les instruccions del marit, li controlava les menstruacions a ull de calendari i aquell mes no li havia baixat. No n'hi va fer menció, però en va

prendre nota. Després de moltes discussions, la noia va acceptar convidar un petit grup d'amigues, a tot estirar tres o quatre i triades per ella, per fer un berenar a la petita terrassa del pis, en realitat un balcó gran que la mare s'entestava a dir-li terrassa.

–Ni pastissos ni galetes. Uns quants canapès sense mantega, coca-cola, aigua sense gas... i van que es maten. Volem estar soles i que ningú ens emprenyi. Si vols, fins i tot pots marxar de casa. Ho deixarem tot recollit i no t'hauràs d'amoïnar per res.

Tot i la prohibició explícita, la Berta li va preparar un pastís amb disset espelmes i, entenent que aquell «pots marxar de casa» no va ser cap suggeriment, sinó una ordre, les va deixar soles. En aquest aspecte, tenia una fe cega en la filla, amb una obsessió per l'ordre, tant personal com domèstic, impròpia de la seva edat. Encara no feia un quart que havia sortit de casa quan va trobar a faltar el telèfon mòbil. Se l'havia descuidat a la tauleta de nit. A diferència de la majoria de gent que coneixia, per a la Berta el mòbil no era en absolut un estri indispensable. Podia prescindir tranquil·lament d'aquell petit aparell. Però avui era diferent. L'Alba i les seves amigues estaven soles al pis i podia passar qualsevol cosa que exigís un ràpida comunicació. Va girar cua per recuperar el mòbil oblidat.

En sortir de l'ascensor, una bossa d'escombraries a la porta del pis va cridar-li l'atenció. No va resistir la temptació i l'obrí. A dins hi reposaven un munt de canapès i el pastís de disset espelmes que, malgrat els advertiments de la filla, li havia preparat. Va tornar a tancar la bossa i, amb sigil per no ser sentida, va entrar al pis, va agafar el telèfon i va tornar a sortir. No havien passat ni cinc minuts quan va sonar una trucada en el seu mòbil. Era l'Alba.

–Que potser et penses que no t'he sentit? –va cridar enfurismada–. Per què has tornat? En tinc els collons plens, que m'espiïs! Fas que em senti com una delinqüent! Creus que no ho sé

que em vigiles la roba interior? Per què ho fas això? Tens por que em quedi prenyada? Serà pels tips de cardar que em faig! –seguia vociferant sense permetre cap interrupció:– Si un dia descobriexo càmeres ocultes a la meua habitació, no m'estranyarà, perquè no em toleres la més petita intimitat. Les meves amigues estan escoltant tot el que et dic, perquè vull que sàpiguen quina mena de vida em fas portar. I ara mateix, si no fos perquè respecto aquestes pobres noies, em fotria daltabaix d'aquesta merda de balcó que tu, somiatruites, en dius terrassa! –Sense donar-li cap opció de rèplica, va arrencar a plorar i va penjar.

La Berta era directora d'una galeria d'art important. Feia anys que ocupava el càrrec i s'havia guanyat la confiança dels propietaris. Això li permetia administrar la seva feina sense sotmetre's a cap horari estricte. Aquella tarda tenia previst passar a recollir el violí que havien de regalar a l'Alba a l'hora de sopar. Així ho havien planificat amb l'Ignasi per satisfer una vella reivindicació de la filla. Ara, caminant d'esma cap a la botiga de música, la Berta es preguntava si, després dels exabruptes de feia una estona, avui era el dia més oportú per obsequiar-la. Va estar a punt de telefonar al seu home per demanar-li consell. No ho va fer. S'imaginava la seva opinió. «El problema de l'Alba no el resoldrem amb premis i càstigs.» «Els impropis d'aquesta tarda –pensava la Berta–, han estat alguna cosa més profunda que la rebequeria d'una adolescent. I jo no sé com fer-hi front.»